
Prezes Polskiej Akademii Nauk profesor Aleksander Gieysztor w Towarzystwie Naukowym Płockim.

Notatki Płockie 26/2-107, 3-6

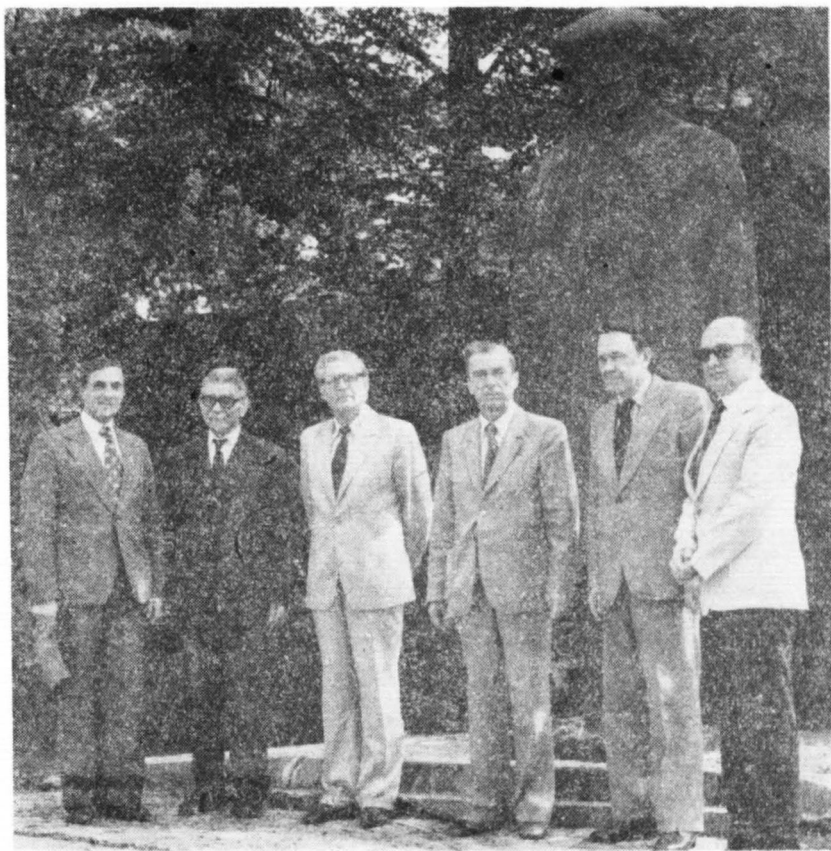
1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

PREZES POLSKIEJ AKADEMII NAUK PROFESOR ALEKSANDER GIEYSZTOR W TOWARZYSTWIE NAUKOWYM PŁOCKIM

W sobotę dnia 23 maja 1981 roku Towarzystwo nasze gościło Prezesa Polskiej Akademii Nauk, Prezydenta Międzynarodowego Komitetu Nauk Historycznych (CISH), Dyrektora Zamku Królewskiego w Warszawie — prof. dra Aleksandra Gieysztor, Członka Honorowego TNP.

23 maja 1981 r. Pod pomnikiem wybitnego płocczanina, tytana pracy, profesora Ludwika Krzywickiego (1859—1941) po złożeniu wiązanki kwiatów. Od lewej strony: mgr inż. Janusz Majewski — Prezydent m. Płocka, Marian Przedpełski, prof. dr Aleksander Gieysztor — Prezes PAN, dr inż. Jakub Chojnacki, dr Marian Soltysiak i mgr inż. Maciej Górzyński.

Po złożeniu wiązanki kwiatów pod pomnikiem wybitnego płocczanina profesora Ludwika Krzywickiego Prezes PAN prof. A. Gieysztor dokonał we wsi Cierszewo n/Skrwą (12 km od Płocka w gminie Brudzeń Duży województwa płockiego) wizji terenu — wielkości 2,03 ha — zakupionego w 1977 r. przez Towarzystwo. Na terenie tym, pięknie położonym w tzw. „Szwajcarii Płockiej” na trzydziestometrowej skarpcie (zgodnie z pkt. 66 uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia TNP z dnia 28 marca 1977 r. w sprawie programu pracy rozwoju Towarzystwa w latach 1977-1980) ma być budowany Dom Pracy Twórczej. Na ten cel Zarząd zgromadził (od 8 lat) już 13 milionów zł

własnych środków. Do Prezydium Polskiej Akademii Nauk Zarząd wystąpił z inicjatywą prowadzenia tam w oparciu o jej środki inwestycyjne pionierskich w Polsce badań eksperymentalnych nad wykorzystaniem nowych źródeł energii: promieniowania słonecznego i siły wiatru. Teren — stanowiący własność TNP — zostanie udostępniony Akademii nieodpłatnie. Ze sprawozdania z działalności PAN w roku 1980 (s. 205) wynika, że nakłady inwestycyjne Akademii wyniosły 310,4 mln zł (79% planu), z tego na budownictwo wydatkowano 91,2 mln zł, a na zakupy 219,2 mln zł.

Następnie po zwiedzeniu zabytkowej siedziby Towarzystwa, a także Biblioteki im. Zieliń-

skich TNP w domu „Pod Opatrznością” — Prezes Akademii wziął udział w posiedzeniu Zarządu Towarzystwa. Uczestniczyło w nim 20 osób, m. in.: przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej inż. Jarosław Nowakowski (z Sierpca), Wojewoda Płocki mgr Antoni Bielak, Prezydent m. Płocka mgr inż. Janusz Majewski, prof. dr inż. Zygmunt Glazer — przewodniczący Rady Naukowo-Technicznej d/s Zabezpieczenia Skarpy Wiślanej i Dzielnicy Staromiejskiej w Płocku i doc. dr inż. Lech Wysokiński z Uniwersytetu Warszawskiego, wicedyrektorzy Zamku Królewskiego w Warszawie: dr Marian Sołtysiak i mgr inż. Maciej Górzyński, członek-senior (od 1934 r.) darczyńca Towarzystwa Marian Przedpełski, przewodniczący Oddziałów TNP w Wyszogrodzie mgr Edward Olbromski i w Sierpcu mgr Włodzimierz Smulski wraz z dr. med. Stefanem Kośmidrem, mgr Zbigniew Buraczyński — redaktor «Tygodnika Płockiego». Porządek obrad posiedzenia Zarządu obejmował:

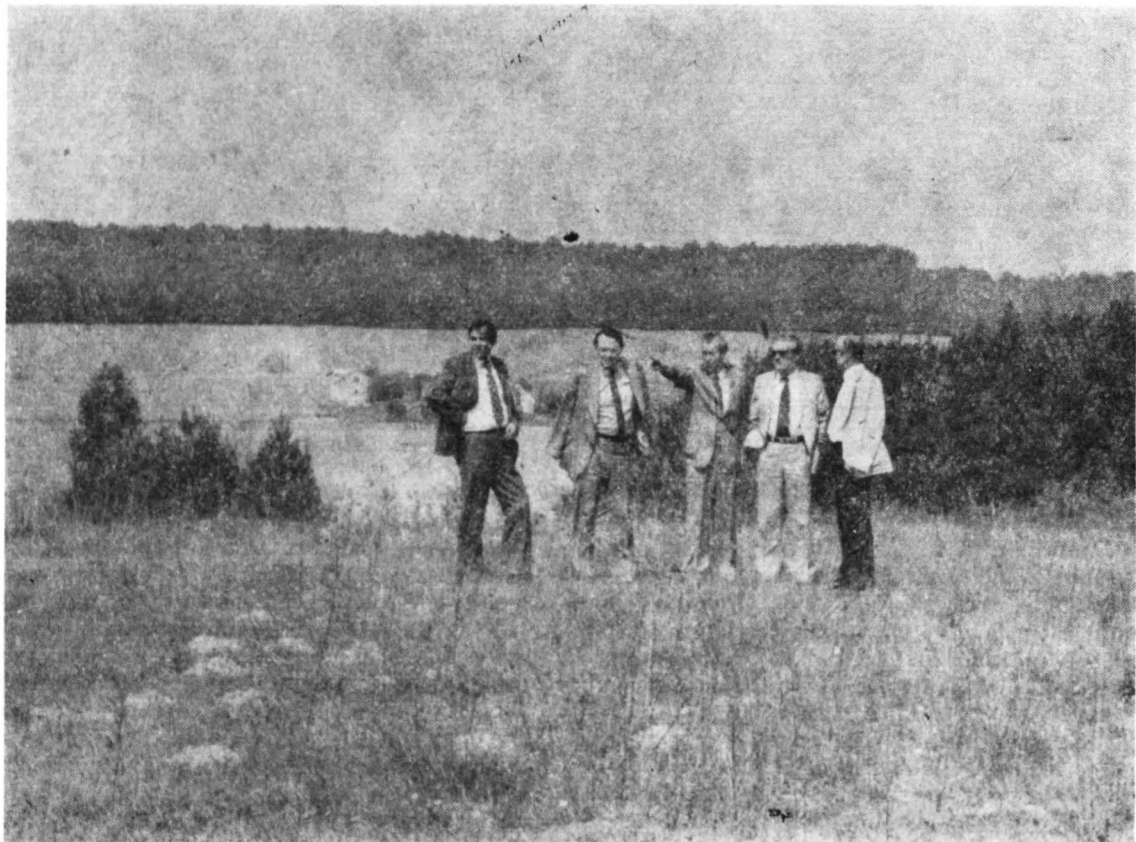
1. Informację Prezesa TNP o działalności w latach siedemdziesiątych, wytycznych pracy na rok 1981 oraz perspektywach rozwojowych Towarzystwa na dalszą przyszłość;
2. Realizację uchwały Walnego Zgromadzenia o budowie Domu Pracy Twórczej TNP w Cierszewie n/Skrwą i lokalizacji tam pio-

nierskiego w Polsce ośrodka badań eksperymentalnych PAN nad wykorzystaniem energii słońca i siły wiatru:

3. Omówienie wniosku prof. dra inż. Zygmunta Glazera — członka TNP — zgłoszonego na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa w dniu 28 marca 1981 r. w sprawie powołania Obywatelskiego Komitetu Ochrony Skarpy Płockiej;
4. Dyskusję.

Po zagajeniu i informacji Prezesa TNP dra inż. Jakuba Chojnackiego oraz wypowiedzi wiceprezesa dra Kazimierza Askanasa w przedmiocie działalności naukowej naszego Towarzystwa w dyskusji głos zabrali kolejno: mgr Marian Przedpełski (poinformował o zamiarze ofiarowania Towarzystwu swej nieruchomości we wsi Januszew k/Wyszogrodu w woj. skierniewickim), prof. dr inż. Zygmunt Glazer, dr Marian Sołtysiak, dr Kazimierz Askanas, mgr Włodzimierz Smulski, mgr Irena Nyckowska, Wojewoda Płocki mgr Antoni Bielak i dr Tadeusz Chrostowski.

Do informacji Prezesa i głosów w dyskusji ustosunkował się Prezes PAN profesor Aleksander Gieysztor słowami (wypowiedź autoryzowana):

Na tym przepięknie położonym wzgórzu w Cierszewie n. Skrwą (Wista — 1,5 km na lewo) planowana jest wg projektu wykonanego przez mgr. inż. arch. Tadeusza Orgelbranda — budowa Domu Pracy Twórczej TNP. Teren o powierzchni 2 ha stanowi od 1977 r. własność Towarzystwa. Od lewej: mgr inż. Janusz Majewski, dr Marian Sołtysiak, dr inż. Jakub Chojnacki, prof. dr Aleksander Gieysztor i mgr inż. Maciej Górzyński.

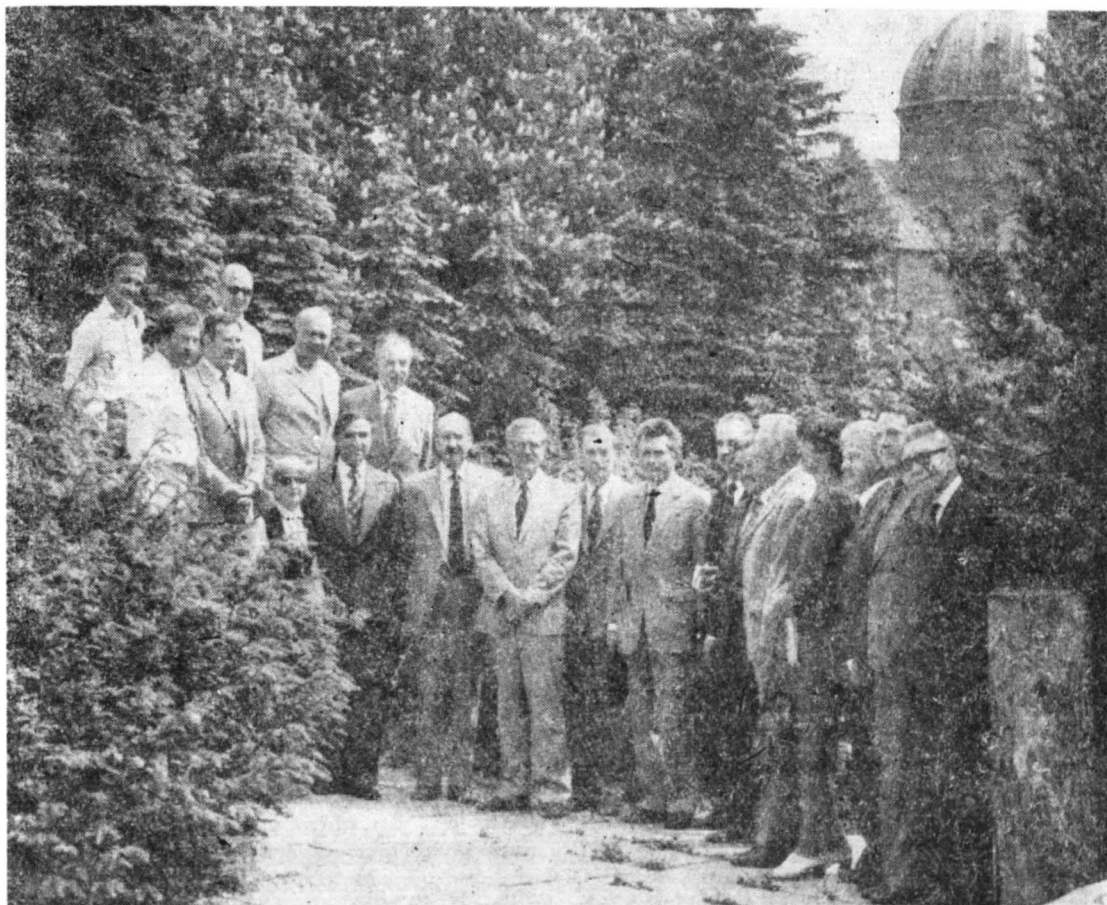
1. Z uwagą wysłuchaliśmy informacji Prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego o rozwoju działań naukowych i społecznych Towarzystwa, którego miejsce na mapie nauki polskiej zarysowało się od lat jako swoisty wzorzec łączenia inicjatywy społecznej oraz kompetencji w zakresie badawczym i upowszechniania wiedzy.

Na szczególnie uznanie zasługują różne formy współpracy z nauką uzawodowioną przy bardzo istotnym wkładzie członków Towarzystwa zarówno specjalistów jak miłośników nauki. Obok transmisji wiedzy uprawia się tu studia, z których znaczna część ma na celu wdrożenie wyników w przekształcenie naszego życia od sfery świadomości po sferę techniki i środowiska. Nowo ukształtowana Rada Towarzystw Naukowych, towarzystw samorządnych, działających przy pomocy PAN, na pewno będzie korzystała z doświadczeń płockich ku pożytkowi ogólnokrajowemu.

2. W przedmiocie starań Towarzystwa o własny dom pracy twórczej w Cierszewie u. Skrwą, powiązany z ośrodkiem badań nad sposobami wykorzystania energii słonecz-

nej, trzeba stwierdzić wysoki pożytek obu ogniw, a jednocześnie podnieść, że nie mogą one mieć koniecznego między sobą związku. Wykucie jednego z nich należy do działań samorządnego Towarzystwa, które gospodaruje w porozumieniu z władzami regionu swoim majątkiem i układa samo swe zamierzenia. Towarzystwo im pełna sympatia zwolenników tej idei. Drugie ogniwo łączy się z dużym kompleksem spraw energetycznych, których Polska Akademia Nauk jest świadoma przygotowując odpowiednie ekspertyzy i podejmując badania. Nawet drobne — w dotychczasowej skali potrzeb i możliwości — ulżenie naszemu deficytowi energetycznemu drogą prób w dziedzinie energii solarnej na pewno godne są podjęcia, czym zajmą się odpowiednie placówki badawcze PAN.

3. Losy skarpy płockiej poruszają społeczeństwo całego kraju jako dramat środowiska w konfrontacji z niebałością o infrastrukturę życia miejskiego. Zadanie i środki przekraczają na pewno możliwości ściśle lokalne, choć wkład badawczy, troska obywatelska i starania płockie najwięcej za-

Uczestnicy posiedzenia Zarządu TNP na dziedzińcu jego siedziby przy placu Narutowicza 8. Od lewej: mgr Zbigniew Buraczyński, mgr inż. Kazimierz Badowski, doc. dr inż. Lech Wysokiński, mgr inż. Maciej Górzyński, dr Krystyna Grochowska-Iwańska, dr Tadeusz Chrostowski, mgr inż. Janusz Majewski, dr med. Stefan Kośmider, dr Kazimierz Askanas, prof. dr Aleksander Gieysztor, dr inż. Jakub Chojnacki. Wojewoda płocki mgr Antoni Bielak, przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej inż. Jarosław Nowakowski, mgr Włodzimierz Smulski, prof. dr inż. Zygmunt Glazer, mgr Irena Nyckowska, dr Marian Chudzyński, dr Marian Soltysiak i Marian Przedpełski.

ważą na znalezieniu odpowiedniej drogi wyjścia. Będąc związany od kilku dziesiątków lat z prastarym Płockiem i Towarzystwem Naukowym Płockim chętnie deklaruje swe uczestnictwo w pracach mającego być powołanym Obywatelskiego Komitetu Ochrony Skarpy Wiślanej w Płocku.

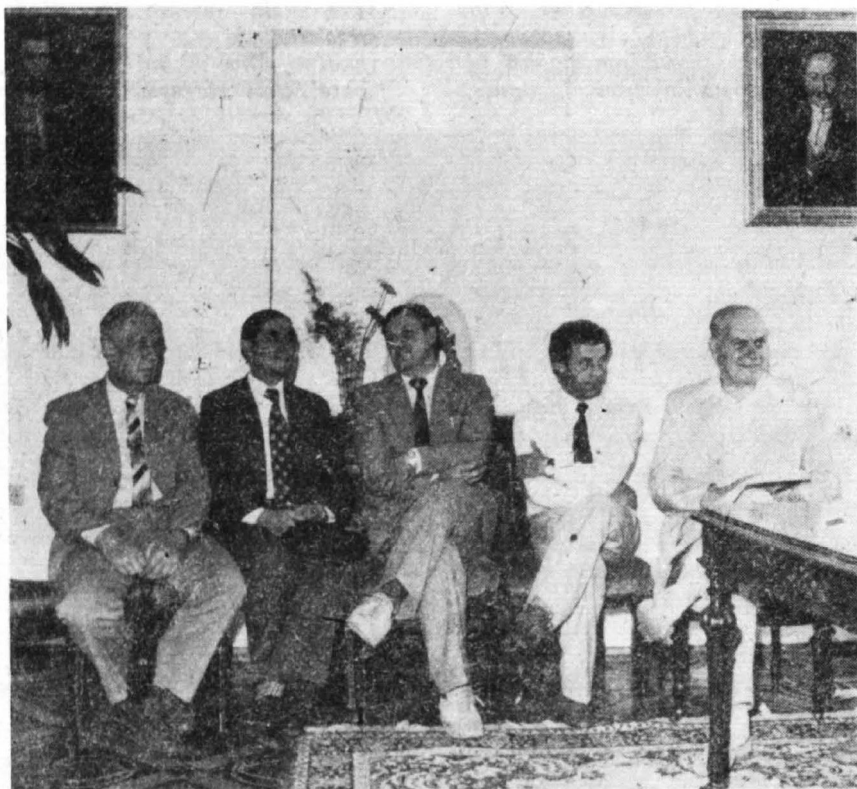
* * *

We współczesnej historii Towarzystwa Naukowego Płockiego była to już czwarta wizyta Prezesów Polskiej Akademii Nauk. Pierwsza miała miejsce w 1958 r., kiedy to prof. dr-owi Tadeuszowi Kotarbińskiemu wręczono dyplom Członka Honorowego TNP. Drugą złożył w 1970 r. prof. dr Janusz Groszkowski, uczestniczący w jubileuszowej sesji 150-lecia TNP. Dokonał też wtedy odsłonięcia w najstarszej polskiej

Szkole — Małachowiance tablicy pamiątkowej ku czci rektora tej Szkoły (wówczas Wojewódzkiej Płockiej) i sekretarza Towarzystwa w latach 1820-1830 Kajetana Marykoniego. Trzecią wizytę złożył w 1973 r. — Roku Nauki Polskiej prof. dr Włodzimierz Trzebiatowski. Wziął on udział w posiedzeniu Zarządu, w trakcie którego podjęto uchwałę o ufundowaniu z prywatnych środków finansowych czterech stypendiów — nagród dla przodujących studentów celem uczczenia pamięci wybitnych płocczan, ludzi nauki i techniki (profesora Ludwika Krzywickiego, inżyniera górnika i geologa Witolda Zglenickiego, profesora Marcina Kacprzaka i profesora Stanisława Herbsta).

Prezes Aleksander Gieysztor zakończył wizytę w Towarzystwie Naukowym Płockim wpisem do księgi pamiątkowej — prowadzonej od 1910 roku — treści następującej:

„Przejęci przeszłością, ujęci terażniejszością, pewni jasnego jutra Towarzystwa”.

Sala Zielińskich w siedzibie TNP. Część uczestników posiedzenia Zarządu. Od lewej: prof. dr inż. Zygmunt Glazer z UW, mgr inż. Janusz Majewski — Prezydent m. Płocka, doc. dr inż. Lech Wysokiński z UW, mgr inż. Kazimierz Badowski i dr Tadeusz Chrostowski — Sekretarz Generalny TNP.